

KANISA KUKUA

Kanisa Kukua na Ufufuo: Muhstasari

Maelezo Mafupi —

DARASA #1:

- I. Kanisa Kukua:
  - A. Utangulizi ya masomo.
  - B. Ufafanuzi muhimu.
  - C. Kanisa kukua kwa matendo ya watume.

DARASA #2:

- I. Kanisa kukua: (Ind'a.)
  - D. Misingi kisasa za Kanisa kukua.

DARASA #3:

- I. Kanisa kukua: (Inand'a.)
  - E. Tabia einazo patikana kwa makanisa zinazo kua.¹
  - F. Ni nini inayo fanya Kanisa kukua?
Mfano ya kanisa inayo kua.

DARASA #4:

- II. Ufufuo:
  - A. Njia raisi sana kanisa kukua ni ufufuo.

DARASA #5:

- II. Ufufuo: (Inand'a.)
  - B. Somo ya Mk 5:35-43.
Mithani.

KANISA KUKUA

Kanisa Kukua na Ufufuo: Mutihani

Swali 20 enayo ulizwa

- 1) Fafanua Kanisa Kukua” (uk. 170, 171).
- 2) Onyesha kwamba "mikutano za mita "Inaweza kuwa jibu ya kutokua (pp. 176, 179).
- 3) Tuta tumia njia gani kufika kwa ufufuo? (uk. 185).

Swali 10 inayo ulizwa

- 1) Onyesha vitu viku tatu yenye Ingezuia kanisa kukua kwa masomo yetu ya mtd ya watume (uk. 171, 172).
- 2) Kwa maneno mbili awo tatu "fafanua" Msingi haramu" ya kanisa kukua (uk. 173, 174).
- 3) Kwa ufupi fafanua na ueleze msingi ya mlango ya nyuma (uk. 175, 176).
- 4) Laminisha tabia nne (41 inayo patikana zaidi kwa kanisa inayo kua (uk. 180, 181).
- 5) Fafunua ufufuo” (uk. 183, 184).
- 6) Eleza kitu kimoja kinacho fuata ufufuo (uk. 186).

KANISA KUKUA

I. Sehemu I: Kanisa kukua.

Maelezo Mafupi —

A. Utangulizi ya masomo.

1. Kuanza kanisa inaenda pamoja na kukua kukua kwao jinsi kuzaa mtoto kuko pamoja na kukua kwake. Kwanza kanisa ena anzwa alafu enakua. Yani hi mafunzo inatakiwa iwe pamoja na ya kuanza makanisa.
2. Kwa wazungu, neno kanisa kukua imegeuka kua sayansi.
  - a. Hi ina uzuri fulani.
    - 1) Tuna ona njia fulani.
    - 2) Tunaweza kuanza kujenga misingi fulani.
    - 3) Tunaweza ona na kutumia mbinu fulani ilio takaswa kwa kukua kwa Kanisa.
  - b. Pia kukua kwa Kanisa kama sayansi pia ina ubaya fulani.
    - 1) Tunaweza kuanza kuona kukua kwa kanisa kama "mutindo "yani utaratibu fulani yenye ikifutwa italetaka matokeo moja kwa moja).
    - 2) Wakati mwingine kanisa inaweza kuanza kuonekana kama biashara.
  - c. Mafunzo kisasa kuhusu kukua kwa Kanisa inatupa misingi (mbinu) za biashara "kuuza" kama funguo ya kukuisha kanisa.
    - 1) **Muundo**--Mawazo ya "Huduma zote" Kanisa huwa na huduma zote.
    - 2) **Uzuri**—Mawazo eti mazao yawe taratibu.
    - 3) **Kutangaza**—Utumishi ya matangazo ya hali za juu ku endeleza kanisa.
    - 4) **Utumishi**—kua mwangalivu kwa maitaji ya wa shiriki na kuzikutana.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi —

- 5) **Hupatikana**--kua na mikutano wakati wote.
- 6) **Malipa Gari**—kakasa kwamba kuna mali pema pa gari.
- 7) **Heshima**—Wacha ndio yako iwe ndio, na la iwe la).
- d. Kweli hizi misingi zita saidia sana kanisa lako kukua.

Lengo la Mazungumzo

Hao makanisa katika mazingira zako wame chukua hao kifilosofia ya ki biashara? kama hivyo, hio lmeusika kwa kias gani?

B. Mafafanuzi mihimu.

- 1. Kanisa inatoka kwa neno giriki ekklesia.
  - a. Ekklesia inatoka kwa “ek” na “kaleo.” Ni neno ilio tumia kuita jeshi pamoja.
  - b. Neno “kaleo” Inamanisha “kuita;” ingine “ek” inamanisaha “inje.” yani neno kimusingi ya ekklesia inamanisha “walio itwa kutoka”.
  - c. Pia ina maana ya “kusanyiko”, “mkutano”, ama “lbada.”
  - d. Yani tufahamu kanisa kua kusanyiko ya walio itwa inje.”
- 2. Kukua - Inamanisha "kuongezeka, kuendeiea, kuongeza.
  - a. Uwingi - kuongezeka kwa ukubwa ama uwingi.
  - b. Uzuri - Inamanisha kukua kwa tabia na nguvu kindani.
  - c. Kupigana mara nyingi - Inamanisha kukua kwa uzawo.

KANISA KUKUA

3. Kukua kwa kanisa inamaanisha kukua, ama kuongezeka kwa ya nambaari ya watu pia kukua kwa kuongezeka kwa tabia zao kindani.
4. Njia bora zaidi ya kanisa kukua ni yenye ubora kindani inaleta kukua kiinje.
  - a. Yani uwema wa waliyo ndani ina fanya wapya pia kukua.
  - b. Hi ndio ilikua katika kanisa ya agano jipya Mtd (Mtd 2:46, 47a mpaka Mtd 2:47b).

Maelezo Mafupi —

C. Kukua kwa Kanisa kwa Kitabo cha Matendo.

1. Kwa kitabo cha matendo tunaona kindani ya kukua ya kanisa ya matendo.
  - a. Mara nyingi tunapata neno "ongezeka kwa nambari zao" ama neno ilikua ikiongezeka kati yeo" Ina onyesha kanisa inakua.
  - b. Tukisoma hizi mandiko, tuna ona jinsi gani walikua.
    - 1) Mtd 2:1-41 (mst 41)--mahubiri ki uingilisti, lugha, miujiza na majabu.
    - 2) Mtd 2:42-47 (mst 47)--Kufundisha, hukumu, vipawa za roho, kugawana mikate, maombi, majabu na miujiza. Kugawana walio nao, ujami na sifa.
    - 3) Mtd 5:1-16 (mst 14)--kugawana, hukumu, vipawa za roho, miujiza na ajabu.
    - 4) Mtd 6:1-15 (mst 1, 7)--kudhulumia, kufundisha na mahubiri, mipango, miujiza na majabu.
    - 5) Mtd 9:28-35 (mst 31, 35)--madhulumu, kuhubiri, na uponyaji.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi

- 6) Mtd 12:1-24 (mst 24)--madhulumu; majabu na miujiza, hukumu.
- 7) Mtd 14:1-7 (mst 1)--Kudhulumu; kuhubiri, miujiza na majabu.
- 8) Mtd 16:1-5 (mst 5)--kufundisho; uongozi.
- 9) Mtd 19:1-20 (mst 20)--ubatizo kwa roho; kuhubiri kufundisha miujiiza na majabu, hukumu.

2. Tuone picha ifatayo (nambari za mkono wa kushoto zina itika na nambari kutoka 1-9 za juu).

KUHUBIRI KUFUNDISHA	MIUJIZA MAJABU	VIPAWA UBATIZO	KUGAWANA WOTE	SIFA VUNJA MIKATE	MAOMBI	HUKUMU	KUDHULUMU	UONGOZI MIPANGO
1 *	*	*						
2 *	*		*	*	*			
3	*	*	*			*		
4 *	*						*	*
5 *	*						*	
6	*					*	*	
7 *	*						*	
8 *								*
9 *	*	*				*		
7	8	3	2	1	1	3	4	2

- 3. Masomo badae inaonyesha umuhimu ya vitu kadha yenye kukuwisha kanisa zaidi tunaona umuhimu ya:
  - a. Miujiza na majabu (Taz kwa 8 na 9).
  - b. Kuhubiri na kufundisha (7 na 9).
  - c. Kudhulumiwa (4 ne 9).
  - d. Hukumu (3 ne 9).

KANISA KUKUA

- e. Vipawa na ubatizo za roho (3 na 9).
- f. Kugawa na kwa wote (2 na 9).
- g. Uongozi na mipango (2 na 9).

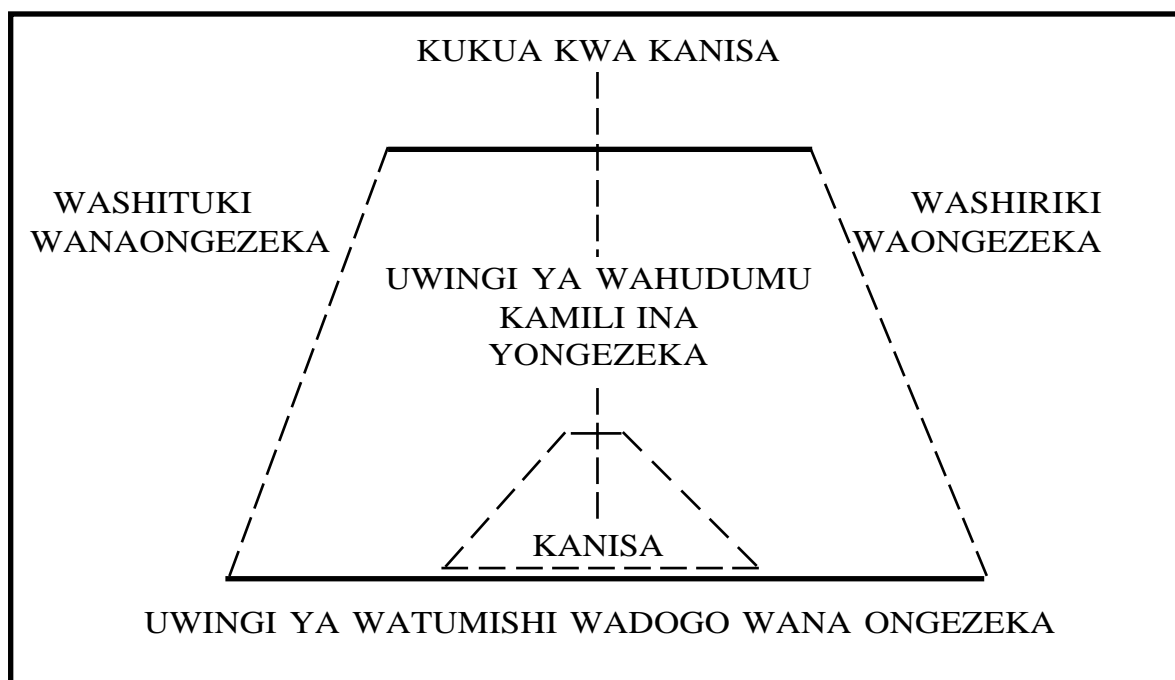
Maelezo Mafupi —

Lengo la Mazungumzo

Kukua kwa Kanisa ni ya muhimu gani? tuko tayari kulipa malipo Inayo hitajika? Tuko tayari kudhulumiwa? Tayari kugawana tulicho nacho? kila mtu anayehitaji kanisa kukua, yu tayari kutoa malipo. Zungumizia hao mawazo.

D. Misingi kisasa za kukua kwa kanisa.

- 1. Msingi ki Imrah (Pyramid).
  - a. Kanisa ikikua kuna mahitaji ya kufundisha viongozi wengine.
  - b. Viongozi wengine waki elimishwa, kanisa ita kuwa.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi —

- c. Kuna njia mbili tuu ya kufanya nafasi ya kukua.
  - 1) Njia ya kupanuka (kuza makanisa mengine") yani kanisa ikifika watu 300, kanisa ingine ina ana anzwa mahali pengine. Hi njia italeta mwanzo ya "utembezi fulani".
  - 2) Njia ya“kanisa ya Mega ” kuongeza watumishi katika kazi ya huduma. Yani kwa kila watu wapya 100, kuja kanisani, mchungaji mwengine anaongezeka. Wazo hapa ni mchungaji moja hawezi kuelimisha hao watu wote.

Tia Ufafanuzi Wako:

- 2. Msingi ya kuandaa kwa Waef 4: 1-16, tunaona ufafanuzi jinsi kanisa (mwili wa Yesu itakua).
  - a. Vipawa vya afisi Watume, manabi wavinjilisti wachungaji, na waalimu wamepeana:
    - 1) Kutumia vipawa viawo kwa huduma.
    - 2) Kuandoa kanisa (kuzaisha vipawa viao kwa wengine).
    - 3) Kwa mfano mvinjilisti ahubirie watu na pia andae wengine kufanya vile.

KANISA KUKUA

- b. Umoja kwa utofauti --Waef 4:16, tuna ona kwa mwili ina kua ikiwa na umoja kwa uwingi.

Maelezo Mafupi —

- 1) Kuna mwili moja tuu. (umoja).
- 2) Bali kuna washiriki wengi tofauti kwa huo mwili. utofauti).
- 3) Huwo mwili kukua, wote hao washiriki wakubalike na wawe tayari kufanya pamoja. Umoja kwa utofauti lazima Inamanisha wawaandae (taz 1 Wak 12:12).

Tia Ufafanuzi Yako:

3. Msingi ya "mlango wa nyuma".

- a. Watu wengi wenye kuja kanisani hawakai ndani sana. Kuna jinsi wana foroka kupitia mlango wa nyuma. Hi tuna ita "msingi ya mlango ya nyuma. Kutoa kwa walio ni kibaya kama kuto kuingiza hata kidogo.
  - 1) Hi hua namna gani?
    - a) Mtu anaweza kua na kuto kusikilizana na mshiriki mwingine.
    - b) Mtu anamshirikia mshiriki mwingine.
    - c) Mtu anaachia hapo kushiriki.
    - d) Mtu anaongojea kuona eti kuna mtu yeyote anajali kwamba hashiriki?.

KANISA KUKUA

e) Mtu ana ondoka tuu.

Tia Ufafanuzi Yako:

2) Hi shida ina tibu gani? Tunafunga jee mlango wa nyuma?"

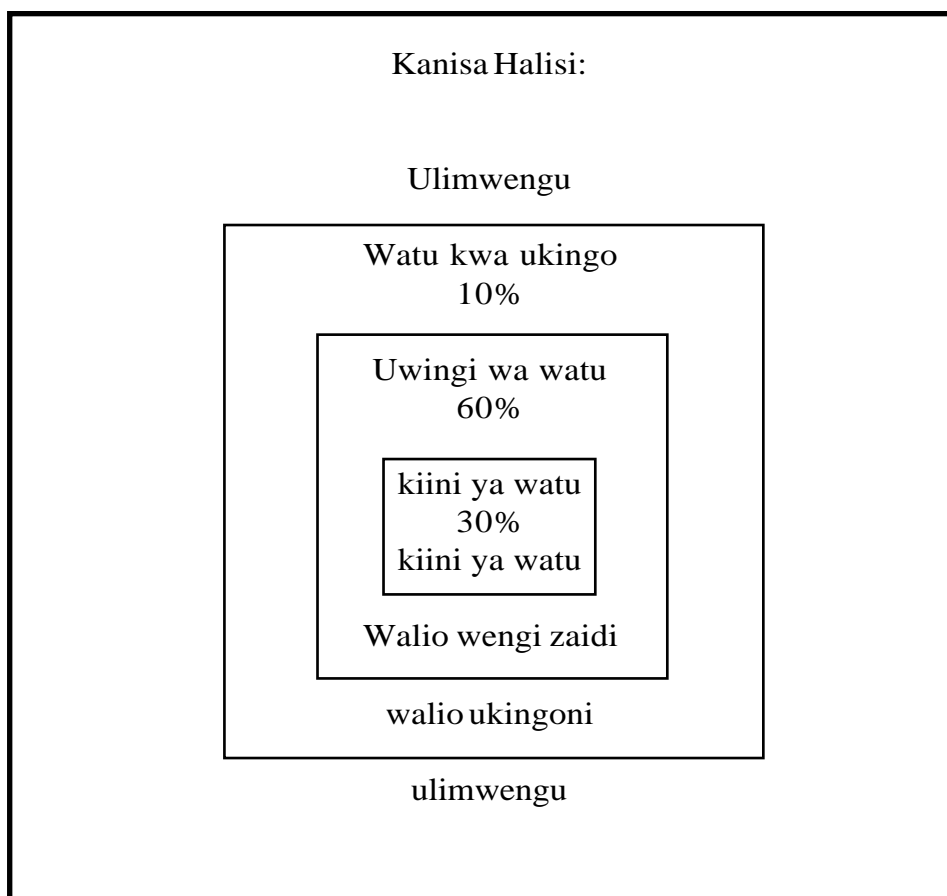
- a) Urafiki--utofauti lmeonyesha kwa mba, urafiki ndio lmejanya wageni kubaki. Hi inaendolea na msemu ya watu eti kanisani hawana ujani).
- b) Mikutano za mita --mara nyingi kanisa ina tawaliwa na watu fulani wachache. Hawa watu hawarusu wengine waingie kati yawo. Basi inakua vigumu kwa wengine kuwa moja kwa kanisa kabisa. Ufufuo kanisa inaanza hao waki achilia kanisa kwa Yesu.

Lengo La Mazungumzo

Soma uzungumzie jinsi gani kanisa halisi inaweza kuwa na watu wenye kuhusika.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi —

Mawazo hapa ni kwa kati ya watu walioko kanisani ni:

- Kiini cha watu wenye kutawala kanisa (30%).
- Uwingi wa watu wenye kushiriki kwa uaminifu bila kua haswa kwa uongozi ni (60%).
- Watu wenye kuja naku ondoka ni (10%).
- Ulimwengu.

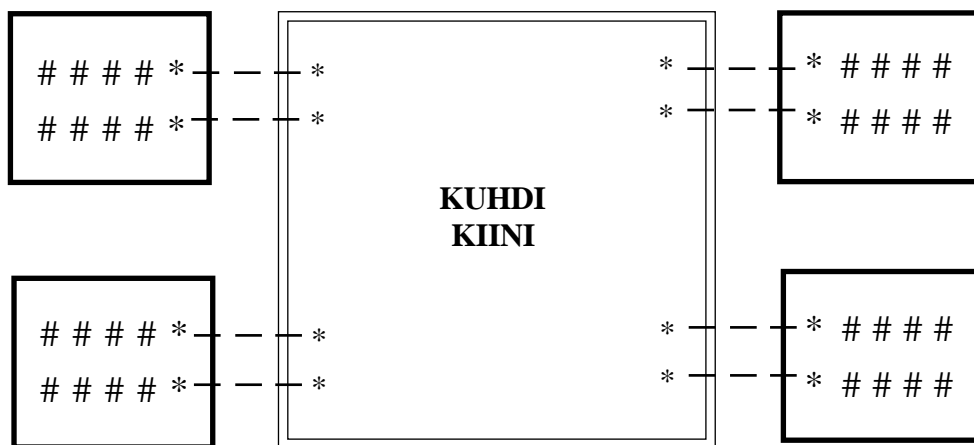
KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi

- 3) Kifunguo ya kukua kanisani ni ku songesa na kikundi kanisani karibu sana na kiini kanisa.
  - a) Kundi kubwa inasogea kwa ile ya kati.
  - b) Iliku kati pia huingia kwa ile kubwa.
  - c) Ulimwengu pia huingia kati yao wote.
- 4) Njia ya kufanya hi ni kuanza "mikutano za mitaa" ama mikuto ndogo ndogo.
  - a) Wawili ama watatu wataweza kua na mikutano ya watu 7-10 kati yao.
  - b) Watu wa kati ya kanisa wata weza kusogele wengine wa inje kati ya wote kanisani. Wana weza kufanya kama daraja kuwayungamana pamoja.

Lengo la Mazungumzo

Soma na uzungumze kwa ufafanuzi wa hi picha kuhusu matumizi ya mikutano za mitaa.

Hi * Inasimamia moja ya watu hao kutoka kati ya uiongozi. Hi # Ina onyesha moja ya watu hao kutoka kundi ndogo. Mshiriki anatoka kwa kiini ya kanisa kuja kwa hizi ndogo kuiongoza. kwa hivyo hao kutimika kama darasa kwa wengine.

KANISA KUKUA

- c) Kifunguo ni kuvunja ile kundi kiini na ndio waende waongoze mikutano za mitaa.
- d) Kupitia hizi uhusiyano kanisani yanakua ya nguvu. Mtu akitaka kuondoka kanisani, hata ondoka, Ni raihisi kuacha mipango, sio uhusiano.

Maelezo Mafupi —

Tia Ufafanuzi yako:

- 5) Sulihisho nyingine kwa hio mlango wa nyuma ni kuizungumzia wazi madhabaoni. Kuna kuvutana kati ya wakristo wakati mwingi. Kanisa iwa saidie wawe kwa umoja. Kuna wakati nzuri wakati ya meza ya Bwana - kumbuka shida hazi potei tuu wala hutatuliwa.
- 6) Uongozi mara nyingi hufunga njia ya watu kusameheana. Hua kwa mikutano. Kama watu kufanya, tumika, kula na kucheza pamoja, wana tatuwa shida zao.
- 7) Usi ache masengenyo yaendeleye. Iletwe wazi.
- 8) Kua na uhusiano nzuri na wachungaji wengine. Mtu akiacha kanisa yako kuhusu shida fulani isio malizika, ataenda kanisa lngine. Wachungaji waambiane wakipata kondo ilio potea.”

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi

- 9) Kwa mwisho, tena tukaze umuhimu ya ujami na mkutano. Watu wanazohitaji lazima kanisa iwe nayo. Isipo kuapo, tuta indelea kua na mlango wa nyuma kanisani.”

Lengo La Mazungumzo

Zungumzia swali nyingine lolote kuhusu mlango wa nyuma.

Lengo la Mazungumzo

Kwa kila hizi vilembwa, zungumiza jinsi gani ina usika na mazingira yako ama utamaduni lina uhusiano yeyote? Ingetimiza chochote?

E. Tabia inayo patikana kwa makanisa nyingi inayo kua¹.

1. **Kujenga kwa kukua**--Yani ikiwa watu kwa nafasi 80% unaanza kujenga kanisa lngine. Hapa ni kua mbele ya kukua).
2. **Kufanya upya mipango kawaida**--kua tayari kubadilika ili kila mabadiliko kunapo vizuri vijapo.
3. **Kua na kundi zingine ndogo ndogo**--kua na mikutano ndogo ndogo za mita ya watu kama 10-25. Hizi mikutano zinafanya kama makanisa ndogo kati ya kubwa.
4. **Huduma tofauti huduma za kamimbina nyingi ndani**--Evanjilisti kutembelea, mafundisho, etc kila mshiriki kanisani hutumika kwa huduma moja ama hivyo. Anasaidiwa kutumika).
5. **Kufanya vyote kwa utimilifu**--Haimanishi kutumia pesa nyingi. Vitu vinaweza kufanyika kwa utimilifu (Heshima, kujitoa, Nguvu, bila kutumia pesa nyingi kwa ukweli mara nyinji vitu hua za pesa nyingi bali si nzuri kweli hata kidogo.

KANISA KUKUA

6. **Mahubiri kibibilia**--mafundisho na mahubiri za kanisa ziwe kibibilia ndipo ikutane mahitaji za watu.
7. **Huduma kwa rika zote**--Watoto vijana, na pia watu wazima hupokea huduma maalum kwa ajili yao.
8. **Ushirika kamili**--Maagano hutiwa kati ya watu. Kanisa sio mpango bali ni kusikilizana undugu, ni jamii.
9. **Tia mkazo kwa watu---** watu ni walimu zaidi ya mpango.
10. **Kata kauri moja kwa moja**--Kanisa iko tayari kufanya vitu tofauti. Huanza vitu waki taka kua tofauti.

Maelezo Mafupi —

Lengo La Mazungumzo

Kwa kila kilembwa hizi, zungumza jinsi kila tabia ina usika na mazingira zako.

F. Ni nini inayo fanya kanisa kukua? (kulingana na Dr. Lyle Schaller).²

1. Kanisa hupokea huduma ya roho naiko wazi kwa nguvu ya roho.
2. Kuna mkazo kwa watu. Kazi zote za Kanisa ni kwa watu.
3. Kanisa ina maono. Inatazamia mbele.
4. Lengo zimefafanuliwa vizuri. Hamuna kuchanganyikiwa kuhusu nini kanisa ifanyayo nasa.
5. Kuna umoja kamili kati ya wakristo. Wazo ya kutumika pamoja kanisani inakazwa.
6. Sababu ya Kanisa ni wazi na lmeeleweka kwa nini.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi —

7. Watu wa Kanisa wanajitumaini wao kwa wao watu wana tumaini viongozi. Viongozi wana tumaini watu.
  - a. Kwa hivyo watu wanamatakwa ya kufanya.
  - b. Hivyo viongozi wanawakubali watu kufanya.
8. Kuna ongezeko la viongozi. Jukumu na uwezo vinapewa wengine. Viongozi wapya wanapatikana na kupelekwa huduma.
9. Watu wa Kanisa wanajipasharti kwa Kanisa wana sharti kwa wengine. Kuna maono ya nguvu ya agaano ya kweli.
10. Kila mwaka kunaweza kukuwepo na huduma mpya nautaratibu mpya. Huduma ambazo hazina faida zina malizwa. Huduma mpya zina anzwa. Kanisa inafanya vitu ambavyo haikufanya muaka uliopita.

Mfano wa kukua kwa Kanisa:

Kanisa njiani katika Van Nuys, California (U.S.A.) iliongoezeka hadi watu 3000 kwa wakati mdogo vipi? Mchungaji Jack Hayford hutoa pointi tisa zifuatazo kama vifunguo vya kukua kwa kanisa.³

1. Kuabudu.
2. Kufundisha.
3. Ushirika.
4. Kujali na huruma...kuhusu hali mbaya.
5. Utamiaji mzuri wa vifaa na sanaa (michezo, muziki, nakadh.).
6. Uinjilisti wa hali ya maisha (unjilisti wa kila siku ambao hushuelia kwa kawaida wale unao gusana nao).
7. Vikundi vya nyumbani.
8. Umoja.
9. Sharti na lengo la kushinda sehemu fulani.

KANISA KUKUA

Weka mfano wako:

Maelezo Mafupi —

II. Kuhuisha.

A. Njia haraka ya kukua kwa kanisa ni kuhuisha.

Fasiri ya mwandishi:

Kuna njia nyingi za kusoma kuhuisha kumaliza masomo haya, tutasoma kiini chahabari cha kuhuisha kwa njia isio ya kawaida. Tutatazama katika injili kwenye Biblia ambapo mtu alirudishwa uhaini (kuhuishwa). tuta andika njia zo kuhuisha kiroho kwa kusoma hali za kuhusha kimwili. Lazima tuwe chonjo tusiende mbali na yale tunayo sema katika masomo haya kulusu kuhuisha kiroho. Walakini, nafikiri tunaweza kulinga njia za ruhuisha hivi.

1. Kuhuisha ni nini?

- a. Kuhuisha imefafanuliwa kwenye dictionary: kuishi tena, kurudisha kwa uhai kitu ambacho hakijo kufa kabisa.
  - 1) Lengo linweza kuwa kwenye wale nje ya Kanisa.
    - a) Kwa haya, kuhuisha ni kuvunja ufalme wa shetani.
    - b) Kitabu uha yona kinatupa mfano mzuri mji mshenzi wa Nineveh ulipata kuhuisha kwa nguvu.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi —

- 2) Lengo linaweza kuwa kwenye walio kanisani.
    - a) Hapa kuhuisha ni ku "jenga upya nyumba".
    - b) Kitabucha Ezra kinatupa mfano mzuri Ezra aliwaongoza wana wa Isreali kwa ku huisha.
  - b. Kuhuisha ni baada ya kukaa bila kufanya, kanisa inaanza kuwa njaa na kili kwa utukufu (Mt 5:6).
    - 1) Umwa na njaa kwa utukufu wa kibinafsi (kuhuisha kwa kibinafsi).
    - 2) Ku umwa na njaa juu ya utukufu wa wengine (kuhuisha kwa uinjilisti).
    - 3) Ku umwa na njaa juu ya utukufu wa mtaa (kuhuisha kwa watu wote).
  - c. Kuhuisha kuna maanisha ku amsha. Mtu alikuwa analala sasa ame amka (taz Yn 11:11; Mk 5:39, 42). Hapa kuhuisha ni kuona utukufu wa Yesu (soma Lk 9:32; pia taz Yn 11:40).
2. Nini nia ya kuhuisha? — kumpa mungu utukufu (taz Yn 11:4).
3. Nini hali za kuhuisha?
- a. Hali moja ni eti tujue mahitaji yetu kwa Mungu. Ina onekana kama kuna jiwe kubwa sana kuondolewa. Tukifikiri eti tunaweza kufanya kila kitu, hapo hakuta kuwa na kuhuisha tuna hitaji kuona jiwe ambala haliwezi kutoka mbele ya kaburi (soma Mk 16:4).
  - b. Tunaweza kusema eti hali ingine ya kuhuisha ni kutii. Soma Lk 6:46-49 na kumbuka eti kuhuisha ni "kujenga upya nyumba" Je, tofauti gani iliopo kati ya wajenzi wali hapa? Mmoja anatii na mwingine hatii wali hapa? Mmoja alifanya juu ya neno mwingine hakutumia neno (kutii na kuto tii). Tunaweza kusema eti hali ingine ya kuhuisha ni kutii.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi —

4. Nini kabla ya kuhuisha?

- a. Huruma ni kabla ya kuhuisha (taz Lk 7:11-15na tia lengo kwenye mstari wa 13; pia tazama Yn 11:35).
- b. Kulikuwako na kuhuisha Galilaya hapa tunaona eti dalili na maajabu huja kabla ya kuhuisha (taz Mt 4:23-25).
- c. Ilikuwa ni ushuhuda wa historia ya kanisa eti maombi na vita vya kiroho haja kabla ya kuhuisha. Kwa mengine, Mungu anatuma watu wake kufanya kitu kabla hajatuma kuhuisha.
  - 1) Katika kuhuisha kukuu kwa lazaro hii ni kweli Yesu alisema: "Mtoe jiwe" Aliwatumia.
  - 2) Kwanjia ya kweli na amini hii inaonyesha vita vya kiroho ambayo huja kabla ya kuhuisha (soma Yn 11:39-41; pia ona vile imani imelinganishwa na haya yote).

5. Njia gani ambazo huleta kuhuisha?

- a. Tumeona kwa kusoma Lk 6:46-49, njia moja ya kupata kuhuisha ni kupita kutii.
- b. Tunaweza kusema eti kuhuisha ni kupata uzima. Hivi, njia ya kuhuisha ni kupoteza maisha yako kwa ajili ya Yesu (taz Mt 10:39).
- c. Tumesema eti kuhuisha ni kuvunja ufalme wa shetani. Hii ina fanywe je?
  - 1) Kwanza lazima afungwe. Hapa pia, nina amini tunaona njia ya vita vya kiroho kama njia ya kupata kuhuisha.
  - 2) Kumfunga shetani ni kufanya vita vya kiroho. "Halafu tuvunje nyumba yake" (soma Mt 12:29).
- d. Mwishowe, turudie eti njia ya huruma ni hali moja inayo leta kuhuisha (Lk 7:13; Yn 11:35).

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi

6. Nini inafuata kuhuisha?
- a. Kutii huleta kuhuisha. Pia ni matokeo ya kuhuisha. Kwa kuona, Yusufu alihuishwa matokeo ni eti Yusuf alimtii Mungu (taz Mt 1:24).
  - b. Matokeo ya kuhuisha ni eti watu huwahuru. Kufungwa kwa kifo hutolewa (soma Yn 11:44). Ni muhimu kuona hapa eti Yesu pia anatumia watu wake kwa matokeo ya kuhuisha. Kama vile alisema "mote jiwe" pia alisema "mfungwe na muache aende".

Fasiri ya muandishi:

Je unakumbuka “kuhuishwa” katika Lk 9:32? Petero, Yoana, na Yakobo walihuishwa wakaona utukufu wa Yesu. Kizuri aje?. Walakini, soma mstari ufuatao. Kwa mshangao, petero alijaribu kuabudu Musa na Elija kwa kutojua. Hii ilikuja kwa ajili ya kuhuisha.

Ushuluda wa historia ya kanisa imekuwa ni sawa mara nyingi madhehebu wa diini hutokea baada a kuhuishwa kwajuu.

Kwa mfano kanisa ya Mormon ilianza mara tu baaa ya kuhuishwa kwa juu katika 1800. Mtu anashangazwa na utukufu wa Mungu. Na kuchukuliwa na furaha kwa kiroho huku huja huchawi na wengine karibu na Yesu.

Hii ndio ilifanyika kwa Petero katika Lk 9:33. Hatari moja na kuluisha ni eti madhehebu wa diini huweza kujaza nafasi ilio letwa na kuhuisha. Walakini ni matakwa ya Mungu eti kuhuisha kuleta tu utukufu kwa Yesu! (Soma Lk 9:28-36.)

KANISA KUKUA

B. Soma Mk 5:35-43.

Maelezo Mafupi —

Fasiri ya mwendishi:

Mark 5:35-43 ni pamoja na njia nyingi za kuhuisha ambazo tuliona katika sehemu ya I. katika mstari wa 39 tunayo mafafanuo ya kuhuisha. Yesu anasema, "mtoto haja kufa, lakini analala" maana hapa ni eti anahitaji kuamshwa. Anahitaji kuhuishwa. Swali ambalo Yesu anauliza kabla ya "ufafanuo" huu ni la muhimu kwa kanisa ya sasa. Yesu anauliza, "kwa nini mnaleta udhia halafu mnalia?" Maana ni eti kuna suluhisho.

Katika nafasi nyingi za dunia leo, kanisa ina lala. Tuna lia kwa ajili ya hayo. Kuna udhia. Lakini Yesu ana suluhisho. Kuhuisha ni sululuisho! Tunafanye nini? Tusoma haya tujue. Tutaona eti lazima tupigane. Lazima tuwe na imani lazima tusikie. Lazima tukule.

1. Lazima tupigane (Mk 5:35).
  - a. Katika mstari 35, tunaona hitaji la vita vya kiroho katika kuhuisha kutoka mwanzo, ilikuwa ni vita shetani anajaribu kukiomesha kuhuisha kabla ianze. Hapa tunaona roho ya shetani kifanya:
  - b. Tazama haya ("Alipokuwa baado anaongea") - shetani ni jeuri.
  - c. Tazama uongo ("mtoto wako amekufa") — maana ni eti hakuna chochote kinacho weza kufanyika ni uongo. Shetani ni mwongo.
2. Lazima tuwe na imani (Mk 5:36, 37).
  - a. Vile tuliona katika Yn 11:40, Imani na la muhimu katika kuhuisha. Yesu alisema Mk 6:6. Kwa hali hii, hakukuwa na kuhuishwa.
  - b. Tunaona hitaji la Imani pia katika Mk 5:37. Yesu aliumba hewa ya Imani. Ali kubali tu wale walio na imani kuingia chumbani naye.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi —

3. Lazima tusikie (Mk 5:40, 41).
- a. Hapa tunaongea juu ya hitaji la huruma. Yesu aliumba hewa ya Imani kwa kuchukua wale walio mwamini. Pia, aliumba hewa ya Imani kwa kuchukua wale walio mpenda mtoto. Hao ni mama na baba mtoto.
  - b. Pia tunaona vile huruma ilifanya katika kuhuisha tukisoma "Wali ingia chumbani alimokua mtoto. Na akimchukua kwa mkono..." Yesu alijali sana kuenda. Alimshi ka mkono Ali huishwa!
4. Lazima tule (Mk 5:43).
- a. Baada ya maono na mkasa wa kushangaza hiviyom, kwa nini Yesu alisema "mpe kitu akule" Hii ina onyesha aina ya mazoezi ya huduma ya Yesu. Walakini na amini kuna kitu cha maana sana hapa. Ni tu vile mtu ambaye ameokolewa kutoka kuzirai atakufa bila chakula, pia kuhuishwa kusipo fuatwa na mafundisho na tabia kuta kufa.
  - b. Hata mbaya zaidi, kuhuisha kusipo lishwa kuta fuatwa na madhehebu wa diini. Watu wakiwa wana umwa njaa, hawajali aina ya chakula wanachokula. Tusipo lisha kuhuisha, mtu mwingine atailisha.

Fasiri ya mwandishi:

Tena, lazima tuwe chonjo katika masomo ya aina hii ya Biblia hatufai kuongeza zaidi uhusiano kati ya kimwili na kiroho. Walakini, nina anuni tunaweza kumba njia za kuhuisha katika masomo haya sasa lazima tuyatumie! Tukiyatunua tutaona kukua maishani mwetu. Tutaona kukua kwa kanisa. Tutaona kukua kwa Imani ya wakristo. Mungu anahitaji vitu hivi vyote. Mungu anataka kuhuisha. Mungu anataka kukua kwa kanisa. walakini, ama chagua kututumia kutimiza hayo. Je, unatumiwa katika azimio la Mungu kwa kukua na kuhuishwa kwa kanisa?

KANISA KUKUA

Kukua kwa Kanisa na kuhuishwa: Mtihani

Maelezo Mafupi —

¹Fahamu darasani, “Njia za kukua kwa Kanisa” soma, Regent University, 1988, imefundishwa na Dr. Joe Umidi. Imetumiwa kwa ruhusa.

²Lyle Schaller, Azimio zinazo kua (Nashville, TN Abington Press, 1983).

³Fahamu darasani, “njia za kukua kwa kanisa” somo, Regent University, 1988, by Dr. Joe Umidi. Imetumiwa kwa ruhusa.

KANISA KUKUA

Maelezo Mafupi —